

WHO chytá komára, prehliada slona

Medializovaná správa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) tvrdí, že odmietanie očkovania patrí medzi "10 najväčších rizík pre svetové zdravie", pritom ignoruje chyby západného zdravotného systému, ktoré majú každoročne na svedomí možno až milióny obetí.

Kľúčové informácie

- Chyby zdravotného systému spôsobujú státisíce až milióny úmrtí vo vyspelých krajinách
- Patria tu medzi najčastejšie príčiny úmrtia popri srdcovocievnych ochoreniach a rakovine
- Napriek tomu ich WHO vôbec nezaradila do rebríčka 10 najväčších zdravotných rizík
- Namiesto toho zaradila odmietanie očkovania, ktorému, ako sa zdá, chce pripísať cca 40 úmrtí na osýpky v EÚ
- Tieto úmrtia však nespôsobili samotné osýpky, ale súhra vážnych zdravotných ťažkostí
- Údaje WHO o miliónoch úmrtí, ktorým vraj očkovanie predišlo, sú spochybniteľné

Dlhoročne sledujeme stanoviská a správanie WHO ohľadom očkovania a považujeme ich za nevyvážené a zaťažené konfliktami záujmov (napr. známa kauza "pandémia" chrípky v roku 2009).¹ Zdroje financovania tejto organizácie považujeme za časť problému.

Ani pri zostavovaní rebríčka "10 najväčších rizík pre globálne zdravie" WHO nevybočila z medzí svojej predpojatosti. Do zoznamu totiž zaradila "odmietanie očkovania", no chyba v ňom veľmi závažné položka:

Chyby zdravotného systému

Ide o súhrn chýb zdravotníckych pracovníkov, prístrojov, liekov, postupov a ďalších okolností zdravotnej starostlivosti. Cenou za tieto chyby je nezriedka ľudský život a mnoho ľudí má dokonca priamu tragickú skúsenosť v rodine, prípadne sa jej vyhlí len s veľkými ťažkosťami. Hoci sú jednotlivé prípady občas medializované, málo sa poukazuje na to, že nejde o izolované zlyhania jednotlivých lekárov či zdravotníkov, ale o závažný problém zdravotného systému ako takého.

Rozsah tohto problému sa pokúsili preskúmať aj odborníci. Napríklad v USA, konzervatívne odhady hovoria o 44 000 až 98 000 úmrtiach ročne v dôsledku chybných liečby.² **Podľa novšej štúdie renomovanej John Hopkins University môže v USA počet úmrtí dosahovať až 251 000 ročne**, čo by predstavovalo tretiu najčastejšiu príčinu úmrtia po rakovine a srdcovocievnych

---

¹ WHO zverejnila jmená chřipkových expertů s vazbami na průmysl. Deník Referendum, 12.8.2010

² Kohn LT, Corrigan J, Donaldson MS. To err is human: building a safer health system. Washington DC: National Academy Press, 2000.

ochoreniach.³ Autori sa opierali o vyhodnotenie štúdií a zdrojov, v ktorých sa objavili aj podstatne vyššie odhady.

Ešte vyšší odhad vypočítal iný, nezávislý tím lekárov: podľa nich, chyby zdravotného systému každoročne pripravia o život takmer **800 000** Američanov a sú tak **najčastejšou príčinou úmrtia**.⁴ Z toho približne **106 000 úmrtí má pripadať na nežiaduce účinky liekov**, a to správne predpísaných a správne užívaných.⁵ Samotný paracetamol, účinná látka v mnohých bežných voľne predajných liekoch proti bolesti a teplote, spôsobí v USA ročne až 450 úmrtí, 56 000 návštev pohotovosti a 26 000 hospitalizácií.⁶ Bizarnou položkou v štatistike je až **108 800 úmrtí na podvýživu hospitalizovaných pacientov**. Inými slovami, moderná medicína sa tak sústreďuje na liečbu a lieky, až fatálne zanedbáva životne dôležité výživové nároky chorých ľudí!

Nemyslíme si, že európske zdravotníctvo je na výrazne lepšej úrovni než americké; napríklad organizácia ESPEN a ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky upozorňuje, že **v EÚ trpí podvýživou až 35% hospitalizovaných pacientov**.^{7 8} Celkovo predpokladáme, že počet obetí zdravotného systému v EÚ bude alikvótny USA. To znamená, že vzhľadom k počtu obyvateľov, ktorý je vyšší o cca 60%, by mohol dosahovať, podľa pesimistického odhadu, **až 1 250 000 ročne**.

Odmietanie očkovania - vážny problém?

Pri vykresľovaní "vážneho problému odmietania očkovania" WHO argumentuje osýpkami, ktorým pripisuje 40 úmrtí za prvý polrok 2018 v EÚ (vyše pol miliardy obyvateľov). Hoci každé úmrtie predstavuje tragédiu, je na prvý pohľad zrejmé, že problém osýpok sa vonkoncom nedá porovnávať s úmrtnosťou na chyby zdravotného systému.

Významná časť "úmrtí na osýpky" v EÚ v ostatných rokoch pripadá na deti z biednych rumunských rómskych osád a podľa opisu niektorých lekárov, zväčša išlo o deti ťažko podvyživené alebo už predtým vážne choré,⁹ takže **osýpky síce môžeme považovať za spolupríčinu úmrtia, ale rozhodne nie za jedinú, ba možno ani nie za hlavnú príčinu**. V roku 2017 Európske centrum pre kontrolu ochorení publikovalo, že **všetky úmrtia "na osýpky" v EÚ boli u ľudí s vážne narušenou imunitou**,¹⁰ ide aj o ľudí po chemoterapii alebo imunosupresívnej liečbe, ktorí sa musia dôsledne izolovať, pretože akákoľvek bežná nákaza môže mať u nich ťažký priebeh. Inými slovami, **nešli by sme prípad, kde by sa úmrtie dalo pripísať výhradne osýpkam, preto je zavádzajúce hovoriť o "úmrtiach na osýpky"**.

Verejnosti treba predkladať úplný obraz. Strašiť osýpkami takým spôsobom, ako keby boli rovnako nebezpečné pre každého, a ich výsledok závisel jedine od očkovania / neočkovania, znamená iba jedno: **zavádzanie**, a prirodzene ďalšiu stratu dôvery tej časti verejnosti, ktorá si vie vyhľadať informácie aj nad rámec mediálnych výstupov.

3 Makary MA, Daniel M. Medical error-the third leading cause of death in the US. BMJ 2016;353:i2139.

4 Null G, Dean C, Feldman M, Rasio D, Smith D. Death by Medicine. Life Extension Magazine, August 2006.

5 Lazarou J, Pomeranz BH, Corey PN. Incidence of adverse drug reactions in hospitalized patients: a meta-analysis of prospective studies. JAMA. 1998 Apr 15;279(15):1200-5. PMID: 9555760.

6 Moynihan R. FDA fails to reduce accessibility of paracetamol despite 450 deaths a year. BMJ. 2002 Sep 28;325(7366):678. PMID: 12351357. DOI: 10.1136/bmj.325.7366.678.

7 Podvýživa sa netýka iba rozvojových krajín, ohrozuje i chorých či dôchodcov. TASR, 22.04.2010

8 Hudcová D. Tretina slovenských pacientov trpí podvýživou. Pravda, 23. apríla 2010

9 Mediji lažu djeca u Rumunjskoj umrla od gladi i teških bolesti a ne od ospica. Promise.hr, 17. ožujka 2017

10 European Centre for Disease Prevention and Control. Ongoing outbreak of measles in Romania, risk of spread and epidemiological situation in EU/EEA countries – 3 March 2017, Stockholm. ECDC; 2017.

Napríklad aj údaje z osýpkovej **epidémie v okrese Michalovce** v roku 2018, ktorá postihla predovšetkým osady s nízkym štandardom hygieny, bývania, nerešpektujúce protiepidemické opatrenia, kde podľa údajov z prvého polroku 2018, až **75% chorých boli aspoň raz očkovaní** (z tých, ktorí očkovaní mohli byť).¹¹

Očkovanie predchádza úmrtiam?

Na posilnenie argumentu WHO tvrdí, že očkovanie zabraňuje 2-3 miliónom úmrtí ročne. Dovoľme si o týchto špekulatívnych číslach zapochybovať. Pokiaľ ide o rozvojové krajiny, existujú štúdie, ktoré ukázali ešte vyššiu úmrtnosť u očkovaných detí než u neočkovaných.¹² Ak by sme aj pripustili, že celkovo očkovanie predchádza úmrtiam v rozvojových krajinách, tak WHO predsa trápí skôr odmietanie očkovania vo vyspelých krajinách.

Lenže vo vyspelých krajinách u infekčných ochorení **plošné očkovanie nemalo takmer žiaden dopad na úmrtnosť, pretože úmrtnosť ustúpila z prevažnej časti už v desaťročiach pred zavedením očkovania**; štatistické informácie o tom vypovedajú celkom jednoznačne.¹³

Záver

Žiadame WHO aj médiá, aby o problematike informovali objektívne, pretože strata dôvery, ktorú vyvolávajú jednostranným informovaním, je nevratná, a zasahuje nielen problematiku očkovania. Naše občianske združenie ponúka svoje informačné zdroje, ktoré môžu doplniť prípadne poopraviť často skreslené a jednostranné správy, ktorými rôzne subjekty zásobujú tlačové agentúry.

Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, o.z.

IČO: 42126835

tlačová správa, 28.1.2019

O nás: Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania o. z. vzniklo v roku 2007. Združuje približne 100 rodičov, mnohí majú deti ktoré utrpeli následky po očkovaní. Našimi prvoradými cieľmi je informovať o danej téme, spolupodieľať sa na zmene legislatívy v prospech dobrovoľnosti očkovania a odškodňovaní obetí očkovania, pričom svoju činnosť sme rozšírili aj o ďalšie oblasti ochrany ľudských práv detí a rodiny.

Pre ďalšie informácie sa obráťte na: kontakt@rizikaockovania.sk

---

11 Epidemiologická situácia za mesiac jún 2018. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach. Ev. číslo: 2018/004111

12 Aaby P, Jensen H, Gomes J, Fernandes M, Lisse IM. The introduction of diphtheria-tetanus-pertussis vaccine and child mortality in rural Guinea-Bissau: an observational study. Int J Epidemiol. 2004 Apr;33(2): 374-80. PMID:15082643.

13 Tuhársky P. Štatistiky - infekčné ochorenia a očkovanie. Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, 2016. http://rizikaockovania.sk/dok/Statistiky_infekcne_ochorenia_a_ockovanie.pdf